

Riigikogu Kultuurikomisjon

Teie: 13.03.2026

Meie: 8.04.2026 nr 12-1/26/1559-2

**Kirjalik selgitus Riigikogu kultuurikomisjonile
seoses kollektiivse pöördumisega "Eesti kool on eesti
keele kodu"**

Austatud Riigikogu kultuurikomisjon

Vastavalt kultuurikomisjoni otsusele 10. märtsi 2026. aasta istungilt edastame Haridus- ja Teadusministeeriumile täiendavad selgitused.

Olete palunud täiendavalt selgitada hetkeolukorda õpetajate keeleoskuse nõuetele vastavuse kohta, lisada kokkuvõtlik ülevaade senistest järelevalvetulemustest ja kajastada edasisi tegevusi eestikeelsele haridusele üleminekul, mh ülevaadet lapsi ja õpetajaid toetavatest meetmetest koolides, kus on keeleliselt mitmekesine keskkond.

- 1. Alushariduse õpetajate (tabel 1) ja üldhariduse õpetajate (tabel 2) eesti keele oskuse vastavus nõuetele andmed on esitatud 2025/2026 õppeaasta kohta seisuga 10.11.2025. a.**

Eesti keele oskuse tõendamise alused on kirjeldatud keeleseaduses. *Eesti keel emakeelena* ei tõenda isiku eesti keele oskuse vastavust nõuetele. Eesti keele oskust tõendab eesti keele tasemeeksami sooritamine või eesti keeles omandatud tasemeharidus (põhihariduse, üldkeskhariduse, kutsekeskhariduse, bakalaureusekraadi ja rakenduskõrghariduse omandamise eesti keeles).

Tabel 1. *Alushariduse õpetajate eesti keele oskuse nõuetele vastavus 2025/2026. õppeaastal*

	ÕPETAJA VASTAVUS EESTI KEELE OSKUSE NÕUETELE			
Keeleoskustase või haridustase	* eesti keele oskuse tase teadmata	1. vastab nõuetele	2. ei vasta nõuetele	Õpetajate arv kokku
* eesti keele oskuse tase teadmata ¹	30			30
* eesti keele oskuse tase teadmata (eesti keel)		815		815

¹ *eesti keele oskuse tase teadmata* – õpetajad, kelle kohta puuduvad EHISe andmed, mille kohaselt saaks väita, et nad on põhihariduse, üldkeskhariduse, kutsekeskhariduse, bakalaureusekraadi või rakenduskõrghariduse omandanud eesti keeles või oleks sooritanud keeleksam

emakeel) ²				
1. PK, G, BAK, RAK omandatud eesti keeles		5650		5650
A2			2	2
B1			14	14
B2			62	62
C1		257		257
Üldkokkuvõte	30	6722	78	6830

Eesti keele oskuse nõuetele vastab 98% Eesti alushariduse õpetajatest, 1% õpetajate keeleoskus on puudulik. 30 õpetaja eesti keele oskuse ei ole võimalik Eesti hariduse infosüsteemi EHIS andmetel alusel hinnata.

Tabel 2. Üldhariduse õpetajate eesti keele oskuse nõuetele vastavus 2025/2026. õppeaastal

	ÕPETAJA VASTAVUS EESTI KEELE OSKUSE NÕUETELE			
Keeleoskustase või haridustase	* eesti keele oskuse tase teadmata	1. vastab nõuetele	2. ei vasta nõuetele	Õpetajate arv kokku
* eesti keele oskuse tase teadmata	294			294
* eesti keele oskuse tase teadmata (eesti keel emakeel)		1113		1113
1. PK, G, BAK, RAK omandatud eesti keeles		14295		14295
A2			38	38
B1		18	182	200
B2		773	78	821
C1		773		773
Üldkokkuvõte	294	16972	298	17534 ³

Eesti keele oskuse nõuetele vastab 97% üldhariduse õpetajatest, 2% õpetajate keeleoskus on puudulik. 294 üldhariduse õpetajate keeleoskust pole aga võimalik EHISe andmete alusel hinnata.

Andmed on esitatud 2025/2026 õppeaasta kohta seisuga 10.11.2025. a.

² **eesti keele oskuse tase teadmata (eesti keel emakeel)** - õpetaja ei ole õppinud põhihariduses, üldkeskhariduses, kutsekeskhariduses, bakalaureuseõppes ega rakendus kõrgharidusõppes eesti keeles ega ole sooritanud ka keeleeksamit, aga isiku emakeeleks on EHISesse kantud eesti keel, eesti/vene või eesti viipekeel – õpetaja arvatakse keelenõuetele vastavate õpetajate hulka). Seda on tehtud selleks, et saada ülevaade, kui paljudel õpetajaskonnast võib olla piisav või ebapiisav eesti keele oskus, kuid silmas tuleb pidada, et keeleseaduse kohaselt ei ole emakeel aluseks, et otsustada isiku keeleoskuse piisavuse üle.

³ õpetajate arv kokku keelenõuetele vastavuse jaotuse alusel on suurem kui koguarv, sest osa õpetajaid töötas rohkem ühel ametikohal ja/või rohkem kui ühes koolis - nemad võivad vastata ja mittevastavata keelenõuetele sama-aegselt (olenevalt ametikohast, mida täidavad);

2. Teematiliste järelevalvete kokkuvõte: eestikeelsele õppele üleminek ja õpetajate keeleoskus

Haridus- ja Teadusministeerium on alates 2021/2022. õppeaastast viinud läbi teematilisi järelevalveid eesti keele ja eestikeelse õppe korralduse üle vene õppekeelega koolides ja koolides, kus on palju muu kodukeelega õpilasi. Järelevalvete maht on järk-järgult kasvanud: 8 koolilt (2021/2022. õppeaastal) 15 ja 16 koolini järgnevatel aastatel ning 2024/2025. õppeaastal 13 koolini. Lisaks kontrolliti eraldi Narva ja Kohtla-Järve 11 koolis eestikeelsele õppele üleminekut. 2025/2026. õppeaastasse planeeriti sarnaseid teematilisi järelevalveid 11.

Viimastel aastatel on järelevalve keskmises olnud ülemineku tegelik rakendumine – kuidas toimub õpe klassiruumis, milline on õpetajate kvalifikatsioon, sh riigikeeleoskus, ning kas koolid suudavad tagada kvaliteetse eestikeelse õppe. Järelevalvete raames vaadeldi lisaks ka seda, kas ja kuidas on kooli õppekava riiklike õppekavade ja teiste õigusaktidega kooskõlas, kirjeldati õppekorraldust, selgitati, kas ja kuidas on koolis õppe kvaliteeti hinnatud ja sellest lähtuvalt arendustegevusi kavandatud.

Üleminek on toimunud

Formaalne üleminek eestikeelsele õppele on suuresti ellu viidud, kuid selle kvaliteet on ebaühtlane. Kahe viimase õppeaasta järelevalved näitavad, et kõikides koolides olid 1. ja 4. klassid 2024/2025. õppeaastast eestikeelsele õppele üle läinud. Samas näitab tundide vaatlus, et tegelik õppekeel klassiruumis ei vasta alati ootustele. Näiteks 2024/2025. õppeaastal Narva ja Kohtla-Järve 11 koolis vaadeldud 444 tunnist olid eestikeelsed 80% (Narvas 73% ja Kohtla-Järvel 88%). See viitab, et kuigi üleminek on struktuurselt toimunud, ei ole see kõikjal sisuliselt kinnistunud. Esinenud on olukordi, kus vene keelt kasutati abikeelena põhjendatult, kuid ka juhtumeid, kus selle kasutus ületas vajalikku määra. Samas oli ka häid praktikaid. Näiteks Kohtla-Järve Ahtme ja Tammiku Põhikoolis olid kõik vaadeldud tunnid eestikeelsed, mis näitab, et eestikeelne õpikeskkond on saavutatav.

Ka gümnaasiumiastmes ilmnes 2024/2025. õppeaasta järelevalvetes Narva ja Kohtla-Järve koolides vastuolusid: 11-st gümnaasiumiosaga koolist 8-s ei olnud eestikeelsete kursuste osakaal nõutud 60% tasemel. Sama on tuvastatud varasemalt ka muudes koolides.

Õpetajate kvalifikatsioon on jätkuvalt kitsaskohaks

Õpetajate eesti keele oskus on selgelt paranenud ja see on üks olulisemaid positiivseid arenguid. 2024/2025. õppeaastal üldhariduskoolides läbiviidud järelevalvetes vastas keeleoskus nõutavale tasemele 93%-l õppe- ja kasvatusala töötajatest. Samas ei ole probleem täielikult lahendatud. Endiselt leidub õpetajaid, kelle keeleoskus ei vasta nõuetele – sealhulgas ka üksikuid väga madala keeleoskustasemega (A2) õpetajaid.

Kontrollitud koolide seas ei olnud ühtegi, kus kõikide õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon oleks nõuetele vastanud. 2024/2025. õppeaasta järelevalvetes vastas üldhariduskoolides kvalifikatsioon nõuetele vaid 72%-l õpetajatest, mis tähendab, et ligi kolmandikul puudub kas õpetajakutse, vajalik haridustase või nõutav riigikeeleoskus.

Ida-Virumaal oli 2024/2025. õppeaastal olukord keerulisem ja see mõjutab otseselt eestikeelse õppe kvaliteeti:

- kvalifikatsioon vastas nõuetele vaid 56%-l õpetajatest;

- nõutav keeleoskus oli 79%-l õpetajatest;
- kvalifikatsioonita õpetajad andsid koguni 44% tundidest.

Järelevalvete raames on tehtud ettekirjutusi kvalifikatsioonile vastavate ja vajaliku keeleoskusega õpetajate leidmiseks. Samuti julgustatud kvalifikatsiooninõuetele mittevastavaid õpetajaid tasemeharidust või kutset omandama ning neid seejuures toetada, innustada õpetajaid metoodikakoolitustel osalema, julgustada eesti keelest erineva emakeelega õpetajaid eesti keele ja eestikeelsetest koolitustest osa võtma, eestlastest kolleegidega suhtlema, keelerändeprojektides osalema ja eestikeelseid koole külastama.

Õppetöö sisu ei toeta piisavalt keelelist arengut

Järelevalvete üheks eesmärgiks on olnud välja selgitada, kas koolides on eesti keele ja eestikeelne aineõpe korraldatud nii, et õpilastel oleks võimalik jõuda riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemusteni ja saavutada niisugune keeleoskuse tase, mis võimaldab pärast lõpetamist jätkata õpinguid eesti keeles.

Kõikides kontrollitud koolides õpetati eesti keelt ettenähtud määral, mitmes koolis oli riigikeeletundide või kursuste hulka suurendatud. Et õpilaste keeleoskust parandada, olid koolides täiendavad eestikeelsed ainetunnid, kuid niisuguste tundide hulk oli kooliti väga erinev.

Järelevalvete üks selgemaid järeldusi on, et ka juhul, kui õppetöö toimub eesti keeles, ei taga see automaatselt tõhusat keeleõpet. Tunnivaatlused on näidanud, et õpetamine on valdavalt õpetajakeskne: õpetajad räägivad palju, õpilaste roll jääb passiivseks ning vastused on sageli lühikesed ja piiratud. Selline lähenemine toetab küll arusaamist, kuid ei arenda piisavalt aktiivset keelekasutust. Õppetöös keskendutakse peamiselt kuulamis- ja lugemisoskusele, samas kui rääkimisoskuse arendamine jääb tagaplaanile. Samuti kasutatakse vähe lõimitud aine- ja keeleõpet: ainetundides ei seata teadlikke keele-eesmärke ning eesti keele tundides ei toetata piisavalt aineõppeks vajalikku sõnavara.

Lisaks selgus, et kasutatavad eestikeelsed õppematerjalid on muukeelsetele õpilastele sageli liiga keerulised. Seetõttu peavad õpetajad materjale ise kohandama või looma, mis muudab õpetamise ebaühtlaseks ja suurendab õpetajate töökoormust.

Samas on ka positiivseid näiteid, kus kasutatakse rohkem aktiivõppemeetodeid ja õpilasi kaasavaid võtteid, mis toetasid ka keelelist arengut. Näiteks on osades koolides eestikeelsed nn rääkivad seinad, korraldati eestikeelseid üritusi, keeleõpet toetasid eestikeelsed õppekäigud, muuseumi- ja teatrikülastused. Paljudes koolides olid eestikeelsed ringid, mõned õppeasutused tegid eestikeelsete koolidega koostööd. Sellele vaatamata rääkisid mitme kooli õpilased, et eestikeelseid ringe ning suhtlust eestikeelsete koolidega võiks rohkem olla.

Tugisüsteemid ei toeta alati üleminekut piisavalt

Ülemineku edukus ei sõltu ainult õpetajatest, vaid ka tugisüsteemide toimimisest. Järelevalvete põhjal on selles valdkonnas tuvastatud olulisi puudujääke. Mitmes koolis ei ole vajalikud tugispetsialistid olemas või ei vasta nende kvalifikatsioon nõuetele. Puudu on eelkõige logopeedidest, psühholoogidest ja eripedagoogidest ning eriti just eestikeelsete tugiteenuste tagamine ülemineku koolides. Üleminekuperioodil vajavad õpilased aga just rohkem individuaalset tuge nii keele omandamisel kui ka õppetöös toimetulekul.

Ida-Virumaal on olukord teravam: 2024/2025. õppeaasta järelevalvetele tuginedes oli Narva ja Kohtla-Järve koolides hinnanguliselt vaja vähemalt 20 täiendavat tugispetsialisti, et tagada õpilastele vajalik tugi. Samal ajal töötavad mõnes koolis spetsialistid, kelle kvalifikatsioon või keeleoskus ei vasta nõuetele, mistõttu ei saa teenust sisuliselt piisavaks pidada.

Järelevalvete üldine pilt

2024/2025. õppeaastal tehtud järelevalved kinnitavad, et süsteemis on nii edusamme kui ka püsivaid probleeme. Suurimad probleemvaldkonnad olid:

- õpetajate kvalifikatsioon;
- õppekavade vastavus;
- õppekorraldus.

Sisuliselt sarnaseid puuduseid on tuvastatud järelevalvetes ka käimasoleval 2025/2026. õppeaastal. Samas näitavad mitmed koolid, et positiivsed lahendused on võimalikud ning head praktikad on olemas.

Peamised järeldused ja kokkuvõte

Eestikeelsele õppele üleminek on süsteemselt käivitunud ja laialdaselt ellu viidud ning õpetajate eesti keele oskus on märgatavalt paranenud. Ülemineku tegelik kvaliteet sõltub eelkõige õpetajate kvalifikatsioonist, mis on rohkem probleemne Ida-Virumaal. Ka eesti keele ja eestikeelse aineõppe korraldus ei läinud üheski koolis otseselt õigusaktidega vastuollu, kuid igal pool ei toeta õppetöö metoodika veel piisavalt õpilaste aktiivset keelekasutust ning tugisüsteemide puudujäägid piiravad õpilaste individuaalset toetamist.

Haridus- ja Teadusministeerium on alates 2021/2022. õppeaastast viinud läbi temaatilisi järelevalveid eesti keele ja eestikeelse õppe korralduse üle vene õppekeelega koolides ja koolides, kus on palju muu kodukeelega õpilasi. Järelevalvete maht on järk-järgult kasvanud: 8 koolilt (2021/2022. õppeaastal) 15 ja 16 koolini järgnevatel aastatel ning 2024/2025. õppeaastal 13 koolini. Lisaks kontrolliti eraldi Narva ja Kohtla-Järve 11 koolis eestikeelsele õppele üleminekut. 2025/2026. õppeaastasse planeeriti sarnaseid temaatilisi järelevalveid 11.

Viimastel aastatel on järelevalve keskmises olnud ülemineku tegelik rakendumine – kuidas toimub õpe klassiruumis, milline on õpetajate kvalifikatsioon, sh riigikeeleoskus, ning kas koolid suudavad tagada kvaliteetse eestikeelse õppe. Järelevalvete raames vaadeldi lisaks ka seda, kas ja kuidas on kooli õppekava riiklike õppekavade ja teiste õigusaktidega koosõlas, kirjeldati õppekorraldust, selgitati, kas ja kuidas on koolis õppe kvaliteeti hinnatud ja sellest lähtuvalt arendustegevusi kavandatud.

Vajalikud eeldused on loodud, kuid edasine edu sõltub õpetamise kvaliteedist, kvalifitseeritud õpetajate olemasolust ning tugisüsteemide tugevdamisest. Vajalik on rohkem arendada õpilastel nii rääkimis-, kuulamis-, kirjutamis- kui lugemisoskust ning õpetajatel kasutada aktiivõppemeetodeid ning teha eesti keele ja eestikeelsete aineõpetajatega rohkem koostööd.

3. Edasised tegevused eestikeelsele haridusele üleminekul, mh ülevaade lapsi ja õpetajaid toetavatest meetmetest koolidele, kus on keeleliselt mitmekesine keskkond

Haridus- ja Teadusministeeriumil on mitmeid lapsi ja õpetajaid toetavaid meetmeid, mida on rakendatud juba ülemineku algusest.

3.1. Laste keeleoskust ja eestikeelset õpet toetavad meetmed

[Täiendavat õppevara toetust eestikeelsele õppele üle minevatele klassidele](#) eraldati 2025. a kokku 0,71 mln eurot. 2026. a taotlemine algab märtsis ning siis saab toetust taotleda 3. ja 6. klassile vastavalt ülemineku ajakavale.

[Õpilaste keeleoskuse täiendavaks toetamiseks](#) eraldatakse õppeasutustele keeleõppetoetusi. 2026. a maksti keeleõppetoetusi kokku summas 7,3 miljonit eurot 315 haridusasutusele. Kokku maksti toetust 15105 õpilase kohta (187 üldhariduskooli ja 15 kutsekooli) ning 562 lasteaiarühmale (113 lastaiale).

2026. aastal [on rahvusvähemuste oma emakeele- ja kultuuriõppeks](#) toetusteks esitatud taotlusi kokku 165 100 euro eest 23 huvikoolile 592 õpilase kohta.

[VeniVidiVici](#) pakub Haridus- ja Teadusministeeriumi strateegilise partnerina eesti keelest erineva kodu- või emakeelega õpilastele võimalusi keelerändeks ja eesti keele oskuse praktiseerimiseks. 2026. a rahastati õpilaste keeleõppe tuge summas 73 000 eurot.

[Iga-aastased tasemetööd](#) 4. ja 7. klassis, sh eesti keelest erineva kodu- ja emakeelega õpilaste kõikne valim, aitavad jälgida õpilaste eesti keele oskuse ja ainealaste teadmiste taset. Ülemineku õppeasutustega tehakse koostööd õppekvaliteedi tõstmise planeerimiseks ning vajalike tegevuste rakendamiseks koolitasandil.

2025. a sügise tasemetööd eesti keel teise keelena ainevaldkonnas näitasid eelmise aastaga võrreldes väikest tõusu.

- 3.2. Õpetajaid toetavad meetmed: õpetajate metoodiline toetamine ja metoodilise võimekuse tõstmine, sh keeleoskuse toetamine

Kõikidele haridusasutustele pakutakse keelevaldkonna metoodilist nõustamist (Keelesamm) ja üleminekuga seotud haridusasutustele lisaks ka ülemineku strateegilist nõustamist (Haridus- ja Teadusministeerium) alates 2023. aastast.

[Piirkondlikud LAK-õppe metoodikakeskused](#) toetavad õpetajaid nn õpetajalt õpetajale praktilise metoodilise väljaõppe ja kogemuste jagamisega. Piirkondlikke metoodikakeskusi on koolide ja lasteaedade juures kokku 17 üle Eesti.

Euroopa Sotsiaalfondi kaasrahastatud Haridus- ja Teadusministeeriumi tegevus „[Eesti keele õpe ja keeleõppe arendamine](#)“ ehk „[Keelesamm](#)“ (elluviija Eesti Keele Instituut) toetab kõiki haridustöötajaid alates 2023. aastast.

Haridustöötajate eesti keele õppes (maht vähemalt 32 ak tundi) osalenute arv on kokku 1055 osalejat. Eesti keelest erineva emakeelega õpetajad saavad ka edaspidi kuni 2029. a lõpuni oma keeleoskust täiendada „Keelesamm“ poolt pakutavatel keeleõppe kursustel.

- Keeleõppe ja lõimumisega seotud koolitustel (maht vähemalt 32 ak tundi) osalenute arv on kokku 1948 osalejat.
- Haridustöötajate arv, kes osalenud erinevates lühemates töötubades, seminaridel, konverentsidel (maht vähemalt 3-32 ak tundi) on kokku 3437 haridustöötajat.

Vähemalt mahuga 32 ak tundi osalenute arv kokku on 3003 osalejat. Erinevatel metoodilise võimekuse tõstmise õpisündmustel on osalejaid kokku 6440 haridustöötajat. Andmed on esitatud seisuga 31.03.2026.

Eraldi võib välja tuua üleminekukoolide õpetajate osalused õpisündmustel:

- 681 haridustöötajat üleminekukoolidest on osalenud koolitustel, mille maht on vähemalt 32 ak tundi ning erinevatel lühematel õpisündmustel kokku 625 haridustöötajat.

Lisaks „Keelesamm“ õpisündmustele pakuvad üleminekule toetust koolituste ja seminaride näol ka Šveitsi-Eesti Koostööprogramm ja Õpetajate Akadeemia.

Õpetajatele on hiljuti valminud mitmed uued juhendmaterjalid ülemineku eelarvest ja „Keelesamm“ rahastusest:

- [“Minu keelesammud”](#) metoodiline keeleõppe materjal lasteaiale ja I kooliastmele koos digitaalsete lisamaterjalide ja töölehtedega (Keelesamm)
- [Juhendmaterjalide üldosa Juhendmaterjali „Lõimitud aine- ja keeleõpe II kooliastmes“ üldosa koos lisadega](#) (Keelsamm)
- [Matemaatika 4. klassis: ainetundide läbiviimise juhendid](#) (Keelesamm)
- [Loodusõpetus 4. klassis: ainetundide läbiviimise juhendid koos lisadega](#) (Keelesamm)
- [Ajalooõpetus 5. klassis: ainetundide läbiviimise juhendid koos lisadega](#) (Keelesamm)
- [Kirjandus 5.-6. klass: õpetajalt õpetajale – kirjanduse õpetamist toetavad materjalid](#) (5.-6. klassis, Tallinna Õpetajate Maja MEKK))
- [Avatud Õpiruum: LAK-õppe muuseumitunni juhendmaterjal muuseumipedagoogile](#) (Eesti Keele kui Teise Keele Õpetajate Liit ja MTÜ Eesti Muuseumiühing)
- [Alushariduse e-käsiraamat AlusEST](#) (TLÜ ja TÜ)
- [Metoodiline juhend- ja õppematerjal lasteaia õpetajale ja lastele rutiintegevuste lausemallide ja sõnavara harjutamiseks](#) (Tartu Ülikooli Narva Kolledž).
- [LAK-õppe rakendamise käsiraamat HEV õpilaste õpetamiseks](#) (Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskus)

Hiliskevadel on ilmumas Haridus- ja Teadusministeeriumi välja kuulutatud projektist „Keeletundliku aineõppe metoodika väljatöötamine eesti keelt teise keelena omandavatele II kooliastme HEV-õpilastele“ käsiraamat „Muu kodukeelega HEV-õpilase toetamine aineõppes. Loodusõpetus ja matemaatika.“ Koostajateks Tallinna Ülikool ja Tartu Ülikool teadlased.

Töö metoodiliste juhendmaterjalide loomisega jätkub.

Lisaks avati 2025. a sügisel üleminekukoolidele tasuta kasutamiseks II kooliastme Avita e-õpetajaraamatud (metoodilised juhendmaterjalid matemaatika ja loodusõpetuse õppeks) OPIQ keskkonnas.

Õpetajatele on „Keelesamm“ programmist valminud ka erinevad keeleõppe materjalid:

- [Eesti keele kui teise keele veebipõhine interaktiivne õppematerjal 1. klassile](#) (tasemel A1-A2)
- [Eesti keele kui teise keele 4. klassi õpetajatele 20 tunni ulatuses õppematerjali tasemele A2/A2+](#) (sisaldab tööraamatut, õpetajaraamatut ja lisamaterjale (sõnakaardid, audio, interaktiivsed ülesanded ja mängud))
- [Eesti keele kui teise keele õppematerjal 9. klassile \(B2-tase\)](#)
- [Kutsekoolide eesti keele kui teise keele õpetajatele mahus 1 EKAP \(26 õppijatundi\), B2 tasemele](#). Sisaldab õpetajaraamatut ja õppijatele suunatud töölehti. Tegu on lõimingu materjaliga (karjääriõpe).

„Keelsamm“ tegevusest luuakse eesti keel teise keelena lugemisvara ja õppevara nii põhikoolile ja kutseõppeasutustele. Õppevara on loomisel.

3.3. Teised toetavad tegevused

MTÜ ASÕP asendas eestikeelsele õppele ülemineku raames 2025. aastal hinnanguliselt 30 000 tundi, neist 26 000 lasteaedades ning 4000 koolides. Kokku täideti üle 2700 tellimuse. Enim asendati lasteaia õpetajaid, klassiõpetajaid ja eesti keele õpetajaid. Ülemineku haridusasutustes on kogemuse saanud üle 360 asendusõpetaja. 2025. a rahulolu küsitluses (vastas 52 õppeasutust) tõi 83% õppeasutustest välja, et ülemineku oleks olnud ilma teenuseta märksa keerulisem ning 98% peab Haridus- ja Teadusministeeriumi ja ASÕPi koostööd üleminekul jätkuvalt vajalikuks.

Tartu Ülikooli ja Tallinna Ülikooli tudengitest abiõpetajad 2025. a:

- Tartu Ülikooli üliõpilased olid õpetajatele toeks kokku 14 159 astronoomilist tundi;
- Tallinna Ülikooli üliõpilased kokku 13 271 astronoomilist tundi;

Kokku olid abiõpetajad õpetajatele abiks 27 430 astronoomilist tundi.

Õpetajakoolituse täiendavate õppekohtade avamine ülemineku toetamiseks:

- 2023/24 õa – 442 õppekohta;
- 2024/25 õa – 445 õppekohta;
- 2025/26 õa – 421 õppekohta;

Kokku 3 õppeaasta jooksul 1308 õppekohta, milleks on kulunud kokku 22 mln eurot.

2026/27 õppeaastaks on ülikoolide poolt esitatud ettepanekud kuni 536 täiendava õpetajakoolituse õppekoha avamiseks. *(Tegelik õppekohtade arv selgumisel, lepinguid ei ole veel sõlmitud, läbirääkimised käivad. Eelarve prognoos 2026. aastaks 8,8 mln eurot)*

Õpetajakoolituse õppekavadele vastuvõetute arv on kolmel viimasel õa olnud järgnev:

- 2023/24 õa – 1508 üliõpilast;
- 2024/25 õa – 1559 üliõpilast;
- 2025/26 õa – 1633 üliõpilast;
- 2026/2027 õa – üliõpilaste koguarv selgub peale vastuvõttu.

Õpetajakoolituse tudengite stipendiumid

[Õpetajakoolituse üliõpilaste stipendiumi](#) suurus täiskoormusega õppimisel 400 eurot, osakoormusega õppimisel 250 eurot kuus. Stipendiumi maksmiseks on kulunud 2,5 a jooksul kokku 11,9 mln eurot.

2026. a eraldatakse ülikoolidele stipendiumi maksmiseks 8,1 mln eurot.

2023-2025 aastal on Ida-Virumaa palgameetmest tehtud väljamakseid järgmiselt (palgalisa koos juhtimise tõhustamise toetusega)

Toetusmeede/aasta	2023	2024	2025	2026
Ida-Virumaa haridustöötajate täiendav tööjõukulu	4,35 mln	14,39 mln	16,79 mln	13,1 mln <i>(vaid 2026. a jaanuari voor)</i>

2026. a jaanuarikuu ehk I voor

- Kokku hinnati 1551 töötajat, menetluse järel eemaldati taotlustest 13 töötajat (ei vastanud tingimustele või olid muud puudused, mida ei kõrvaldatud pidaja poolt).
- Palgatoetust saab sügisel 1538 töötajat, sh uue töötajana kokku 311 õpetajat ja tugispetsialisti.
- Umbes 50 töötajat saab toetust mitmes asutuses töötades (kuid kokku mitte üle 1,0 määra).

Ida-Virumaal ametipalk täistööajaga töötamisel alates 2026. a jaanuarist (eurot)

- Üldharidusekooli õpetajal, tugispetsialistil ja kutsehariduse õpetajal on 2955 eurot. Õpetajal tänu diferentseerimisele võib see arvestuslikult olla ka kuni 3388 eurot.
- Lasteaiaõpetajal (MA) töötasu on 2561 eurot ja lasteaiaõpetajal (BA) töötasu 2364 eurot.

Ülemineku prioriteedid 2026. a on:

- Haridustöötajate metoodiline toetamine
  - metoodilise, pedagoogilise ja didaktilise võimekuse tõstmine läbi sihitud õpisündmuste
  - tunnivaatluste tutvustamine õppeasutustele õpetamise- ja õppekvaliteedi tõstmiseks
- Kvalifikatsiooninõuetele vastavuse tegevuste toetamine
  - kutse taotlemise toetamine
  - MA-õppes õppivate õpetajate asendustundide katmise ASÕP õpetajatega;
- Ida-Virumaa piirkonna metoodikakeskuse avamine Tartu Ülikooli Narva Kolledži juures, et toetada piirkonna õpetajaid tõhusamalt
- Tasemetööde koolipõhiste tulemuste seire, sh õppeasutuste toetamine õppekvaliteedi tõstmisel
- Ülemineku tervikliku seiresüsteemi loomine ja edenemise seire

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kairi Kaldoja

keelepoliitika asekanstler

Lisa: Haridus- ja Teadusministeeriumi vastus pöördumisele "Eesti kool on eesti keele kodu"

Helna Karu

735 0108

helna.karu@hm.ee